

The Development of Critical Reading Ability and Reading Engagement of Mathayomsuksa 4 by Using SQP2RS Strategy Combined with QAR Strategy

Kamonchanok Phonsakuncharoen^{1*} & Kingkarn Buranasinvattanakul²

¹ Faculty of Education, Silpakorn University

² Faculty of Education, Silpakorn University

* Corresponding author. E-mail: Phonsakuncharoe_k@su.ac.th

Abstract

The purposes of the research were to: 1) Compare the critical reading ability of Mathayomsuksa 4 students before and after learning through the SQP2RS strategy combined with the QAR strategy, and 2) Compare the reading engagement of Mathayomsuksa 4 students before and after learning through the SQP2RS strategy combined with the QAR strategy. The sample, selected through cluster sampling, consisted of 36 students from Mathayomsuksa 4/1 at Pathiu Wittaya School, Chumphon Province, studying in the second semester of the 2025 academic year. The research instruments included: 1) Lesson plans using the SQP2RS strategy combined with the QAR strategy, 2) A critical reading ability test, and 3) A reading engagement questionnaire. The data were analyzed using mean, standard deviation, and dependent samples t-test. The results revealed that: 1) The students' critical reading ability after the intervention was significantly higher than before the intervention at the .05 level of statistical significance, and 2) The students' reading engagement after the intervention was significantly higher than before the intervention at the .05 level of statistical significance.

Keywords: Critical Reading, Reading Engagement, SQP2RS, QAR

การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและความยึดมั่นผูกพันในการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยกลวิธี SQP2RS ร่วมกับ QAR

กมลชนก ผลสกุลเจริญ^{1*} และกิงกาญจน์ บุณณสินวัฒนกุล²

1 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

2 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

* Corresponding author. E-mail: Phonsakuncharoe_k@su.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธี SQP2RS ร่วมกับ QAR และ 2) เพื่อเปรียบเทียบความยึดมั่นผูกพันในการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธี SQP2RS ร่วมกับ QAR กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2568 โรงเรียนปะทิววิทยา จังหวัดชุมพร จำนวน 36 คน ซึ่งได้มาด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธี SQP2RS ร่วมกับ QAR 2) แบบวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และ 3) แบบวัดความยึดมั่นผูกพันในการอ่าน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าทีแบบไม่อิสระ ผลการวิจัยพบว่า 1) ความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนหลังจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 2) ความยึดมั่นผูกพันในการอ่านของนักเรียนหลังจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ, ความยึดมั่นผูกพันในการอ่าน, SQP2RS, QAR

บทนำ

การอ่านเป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญยิ่งต่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 เนื่องจากเป็นเครื่องมือหลักในการเข้าถึงองค์ความรู้ใหม่ การพัฒนาตนเอง และการมีส่วนร่วมในสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ นักเรียนที่มีนิสัยรักการอ่าน และมีความสามารถในการอ่านสูงจะสามารถสื่อสารความคิดได้ชัดเจนทั้งในการเขียนและการพูด มีองค์ความรู้กว้างขวาง และสามารถเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์, 2545; สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์ทรัพย์, 2536) ด้วยเหตุนี้ กระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดคุณภาพผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายให้สามารถอ่านเพื่อทำความเข้าใจ ตีความ วิเคราะห์ วิจัย และประเมินค่าสิ่งที่อ่านได้อย่างมีเหตุผล (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2554) สะท้อนให้เห็นว่าเป้าหมายของการจัดการศึกษาในปัจจุบันไม่ได้หยุดอยู่เพียงการอ่านออก อ่านได้ แต่มุ่งสู่การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งเป็นทักษะขั้นสูงที่ช่วยให้ผู้อ่านสามารถจับใจความ แยกแยะข้อเท็จจริง ตีความ ประเมินความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูล และเข้าใจเจตนาของผู้เขียนได้อย่างมีวิจารณญาณท่ามกลางกระแสข้อมูลสารสนเทศที่ซับซ้อนในยุคดิจิทัล

อย่างไรก็ตาม แม้การอ่านอย่างมีวิจารณญาณจะเป็นตัวชี้วัดสำคัญในหลักสูตร แต่ผลการประเมินทั้งในระดับนานาชาติ และระดับชาติยังสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาที่ต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน จากผล

การทดสอบ PISA ด้านการอ่านของนักเรียนไทยในการประเมิน 3 ครั้งที่ผ่านมา ได้แก่ ปี พ.ศ. 2558, 2561 และ 2565 มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องจาก 409 คะแนน เหลือ 379 คะแนน ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ย OECD อย่างมีนัยสำคัญ (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2566) สอดคล้องกับผลการทดสอบ O-NET วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนปะทิววิทยา ที่แม้ในปีการศึกษา 2567 จะมีคะแนนเฉลี่ยจาก 43.85 เพิ่มขึ้นเป็น 53.09 (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2567) แต่ยังคงต่ำกว่าค่าเป้าหมายร้อยละ 65 ที่ทางโรงเรียนกำหนดไว้ (โรงเรียนปะทิววิทยา, 2567) ซึ่งชี้ให้เห็นว่าความสามารถด้านการอ่านของนักเรียนยังต้องการการพัฒนาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

ปัจจัยสำคัญประการหนึ่งซึ่งส่งผลต่อปัญหาดังกล่าวคือ การลดลงของความยึดมั่นผูกพันในการอ่าน (Reading Engagement) ซึ่ง Guthrie, Wigfield & You (2012) ระบุว่าป็นแรงขับเคลื่อนพื้นฐานที่เกิดจากการทำงานร่วมกันของปัญญา อารมณ์ และพฤติกรรมของผู้อ่าน หากนักเรียนขาดแรงจูงใจในการอ่านย่อมไม่สามารถพัฒนาไปสู่การอ่านอย่างมีวิจารณญาณได้ งานวิจัยของ Yulia, Sulisty & Cahyono (2020) ยืนยันว่าความยึดมั่นผูกพันในการอ่านด้านอารมณ์มีความสัมพันธ์โดยตรงกับความสามารถในการทำ ความเข้าใจเนื้อหาที่ซับซ้อน ในขณะที่ Fredricks, Blumenfeld & Paris (2004) ชี้ให้เห็นว่าการออกแบบ กิจกรรมการเรียนรู้ที่กระตุ้นความยึดมั่นผูกพันทั้ง 3 ด้านพร้อมกันจะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมี นัยสำคัญ ดังนั้น การจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพจึงต้องออกแบบให้พัฒนาทั้งความสามารถด้านการอ่าน อย่างมีวิจารณญาณและความยึดมั่นผูกพันในการอ่านไปพร้อมกัน

จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่ากลวิธี SQP2RS ที่พัฒนาโดย Echevarria, Vogt & Short (2010) เป็นแนวทางที่มีประสิทธิผลในการพัฒนาความสามารถด้านการอ่าน โดยกลวิธีนี้ช่วยวางโครงสร้าง การอ่านอย่างเป็นระบบผ่านกระบวนการ 6 ขั้นตอน ได้แก่ สืบค้น ตั้งคำถาม คาดคะเนคำตอบ อ่านเนื้อเรื่อง ตอบสนอง และสรุป ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนมีเป้าหมายในการอ่านและเกิดความยึดมั่นผูกพันอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับ สิริพงษ์ กาละพงษ์ (2562) และชนัญพร ณรงค์ทิพย์ (2556) ที่พบว่ากลวิธี SQP2RS ช่วยพัฒนา ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณได้อย่างมีนัยสำคัญ อย่างไรก็ตาม กลวิธี SQP2RS ยังมีข้อจำกัดใน ขั้นตอนการตั้งคำถาม เนื่องจากไม่มีกรอบแนวทางที่ชัดเจนในการกระตุ้นความคิดระดับสูง ทำให้นักเรียนมัก ตั้งคำถามเพียงระดับความเข้าใจโดยตรงเท่านั้น ในขณะเดียวกัน งานวิจัยของ สติพร รักชัยภูมิ (2560) และ นัทธ ฤทธิโก (2564) ชี้ให้เห็นว่ากลวิธี QAR ของ Raphael & Au (2005) ซึ่งกำหนดกรอบการตั้งคำถามและ หาคำตอบเป็น 4 ประเภทนั้น สามารถพัฒนาทักษะการอ่านในระดับที่ซับซ้อนขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม ยังไม่มีงานวิจัยที่ศึกษาการบูรณาการกลวิธี SQP2RS ร่วมกับ QAR เพื่อพัฒนาทั้งความสามารถ ด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและความยึดมั่นผูกพันในการอ่านของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในบริบทของ โรงเรียนไทยโดยเฉพาะ การวิจัยครั้งนี้จึงมุ่งเติมเต็มช่องว่างดังกล่าว

การบูรณาการกลวิธี SQP2RS ร่วมกับ QAR จึงมีเหตุผลที่ชัดเจน กล่าวคือ กลวิธี SQP2RS ทำหน้าที่ เป็นโครงสร้างหลักในการจัดกิจกรรมการอ่านทั้งกระบวนการ ในขณะที่กลวิธี QAR เข้ามาช่วยกระตุ้นขั้นตอนการตั้ง คำถามและการตอบสนองให้นักเรียนได้ฝึกคิดวิเคราะห์ ตีความ และเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมอย่างลึกซึ้ง การ ผสานสองกลวิธีนี้จึงช่วยแก้ข้อจำกัดของกลวิธีเดียว และสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่พัฒนาได้ ทั้งความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและความยึดมั่นผูกพันในการอ่านพร้อมกัน ด้วยเหตุผล ดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและความยึดมั่นผูกพัน ในการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยกลวิธี SQP2RS ร่วมกับ QAR โดยมุ่งหวังว่าผลการวิจัย จะเป็นประโยชน์ต่อครูผู้สอนภาษาไทยในการนำแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการสองกลวิธีนี้ไป ประยุกต์ใช้เพื่อยกระดับทักษะการอ่านของผู้เรียนในบริบทของโรงเรียนมัธยมศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธี SQP2RS ร่วมกับ QAR
2. เพื่อเปรียบเทียบความยึดมั่นผูกพันในการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธี SQP2RS ร่วมกับ QAR

สมมติฐานงานวิจัย

1. ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธี SQP2RS ร่วมกับ QAR สูงกว่าก่อนจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ความยึดมั่นผูกพันในการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธี SQP2RS ร่วมกับ QAR สูงกว่าก่อนจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

หลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและความยึดมั่นผูกพันในการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เพื่อให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและความยึดมั่นผูกพันในการอ่านสูงขึ้น ผู้วิจัยได้คิดค้นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ โดยใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธี SQP2RS ร่วมกับ QAR ขึ้น จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เป็นกระบวนการอ่านที่ผู้อ่านใช้การวิเคราะห์ และประเมินข้อมูลที่ได้รับจากการอ่านอย่างรอบคอบ ผู้อ่านจะต้องพิจารณาความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูล วิเคราะห์เหตุผล และประเมินหลักฐาน รวมทั้งสามารถแยกแยะข้อเท็จจริงออกจากความคิดเห็น และตระหนักถึงจุดมุ่งหมาย หรือมุมมองที่แฝงอยู่ในเนื้อหา เพื่อให้ผู้อ่านสามารถคัดกรอง และประเมินค่าข้อมูลได้อย่างสมเหตุสมผล สอดคล้องกับแนวคิดของ Haafner (1977) เอเมอร์ เนียมน์น้อย (2551) จูไรรัตน์ ลักษณะศิริ และ บาหยัน อัมสำราญ (2548) ที่กล่าวถึงการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สามารถสรุปได้ว่า เป็นการอ่านที่ต้องอาศัยกระบวนการคิดวิเคราะห์และไตร่ตรองอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อแยกแยะระหว่างข้อเท็จจริงกับความคิดเห็น ตรวจสอบความถูกต้องของหลักฐานและเหตุผลของผู้เขียน เพื่อตัดสินใจประเมินค่าความน่าเชื่อถือของงานเขียนนั้น ๆ ว่าควรนำไปใช้ประโยชน์ หรือเชื่อถือได้มากน้อยเพียงใด

ความยึดมั่นผูกพันในการอ่าน

ความยึดมั่นผูกพันในการอ่าน เป็นระดับสติปัญญา อารมณ์ และพฤติกรรมของผู้อ่านที่มีต่อบทอ่าน โดย Guthrie et al. (2004) Yulia et al. (2020) และ Wigfield et al. (2000) กล่าวถึงความยึดมั่นผูกพันในการอ่านสอดคล้องกันว่า เป็นระดับพฤติกรรมที่แสดงออกด้วยความกระตือรือร้น และการทุ่มเทของผู้อ่าน ผ่านการมีส่วนร่วมกับบทอ่านอย่างลึกซึ้ง โดยอาศัยแรงจูงใจภายในเป็นตัวขับเคลื่อนให้เกิดการเลือกใช้กลวิธีทางปัญญา เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการทำความเข้าใจสิ่งที่อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้อ่านจะต้องมีแรงจูงใจภายในที่เกิดจากความสนใจ และความต้องการอ่านด้วยตนเอง ผู้อ่านที่มีความยึดมั่นผูกพันสูงจะมีความสามารถในการทำความเข้าใจเนื้อหาได้ดีขึ้น

กลวิธี SQP2RS

กลวิธี SQP2RS เป็นกลวิธีที่คิดค้นขึ้นโดย Jana Echevarria maryEllen Vogt และ Deborah J.Short (2010) ศาสตราจารย์ด้านการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนีย กลวิธีนี้สามารถพัฒนานักเรียนให้

เกิดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและความยึดมั่นผูกพันในการอ่านด้วยกระบวนการคิดที่เป็นระบบ ผ่านขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นสำรวจ (Survey) 2) ขั้นตั้งคำถาม (Question) 3) ขั้นคาดคะเนคำตอบ (Predict) 4) ขั้นอ่านเนื้อเรื่อง (Read) 5) ขั้นตอบสนอง (Respond) และ 6) ขั้นสรุป (Summarize)

กลวิธี QAR

กลวิธี QAR หรือกลวิธีความสัมพันธ์ระหว่างคำถามและคำตอบ (Question-Answer Relationship: QAR) เป็นกระบวนการในการตั้งคำถามที่ได้รับการออกแบบและพัฒนาโดย Au & Raphael (2005) ได้แบ่งประเภทของการตั้งคำถามเป็น 2 ประเภทใหญ่ ได้แก่ ประเภทแรก เป็นคำตอบที่ปรากฏในบทอ่าน (In my Book) แบ่งออกเป็น คำถามตรงตัว (Right There) และคำถามคิดและสืบค้น (Think and Search) คำถามประเภทที่สอง เป็นคำตอบที่ต้องใช้ความคิดของผู้อ่านเอง (In my head) แบ่งออกเป็น คำถามผู้เขียนและผู้อ่าน (Author and Me) และคำถามจากประสบการณ์ของผู้เรียน (On My Own)

จากการศึกษาแนวคิด หลักการ และขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบ SQP2RS และกลวิธี QAR ผู้วิจัยได้นำมาสังเคราะห์กำหนดขั้นตอนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและความยึดมั่นผูกพันในการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งมีขั้นตอนประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นสำรวจ (survey) ครูมอบบทอ่านให้นักเรียนอ่านคร่าว ๆ เพื่อสังเกตชื่อเรื่อง คำสำคัญ คำที่มีการเน้น รูปภาพประกอบ และภาพรวมของบทอ่านเพื่อหาแนวคิดสำคัญของเรื่องที่อ่าน

ขั้นที่ 2 ขั้นตั้งคำถาม (Question) นักเรียนจับคู่ หรือแบ่งกลุ่ม กลุ่มละเท่า ๆ กัน ตั้งคำถามโดยนำกลวิธี QAR มากำหนดขอบเขตของคำถาม โดยแบ่งคำถาม ดังนี้

ประเภทที่ 1 คำถามตรงตัว (Right There) เป็นคำถามที่คำตอบปรากฏอยู่ในบทอ่านชัดเจน

ประเภทที่ 2 คำถามคิดและสืบค้น (Think and Search) เป็นคำถามที่พบคำตอบจากการคิดและค้นหาในบทอ่าน

ประเภทที่ 3 คำถามผู้เขียนและผู้อ่าน (Author and Me) เป็นคำถามที่คำตอบต้องใช้ข้อมูลจากบทอ่านร่วมกับประสบการณ์เดิมของผู้เรียน

ประเภทที่ 4 คำถามจากประสบการณ์ของผู้เรียน (On My Own) เป็นคำถามที่คำตอบไม่ได้อยู่ในบทอ่าน ต้องใช้ประสบการณ์หรือความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เรียน

ขั้นที่ 3 ขั้นคาดคะเนคำตอบ (Predict) นักเรียนคาดคะเนคำตอบของคำถามที่ตั้งไว้ในขั้นที่ 2 โดยมีครูเป็นผู้กระตุ้นความคิด

ขั้นที่ 4 ขั้นอ่านเนื้อเรื่อง (Read) นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องอย่างละเอียด ขณะอ่านบทอ่านให้ขีดเส้นใต้เน้นข้อความ หรือจดบันทึกข้อความที่คาดว่าเป็นคำตอบของคำถามในขั้นที่ 2

ขั้นที่ 5 ขั้นตอบสนอง (Respond) นักเรียนตอบคำถามในขั้นที่ 2 โดยนำความรู้ความเข้าใจจากการอ่านเนื้อเรื่องในขั้นที่ 4 มาตอบคำถาม จากนั้นร่วมกันอภิปรายและสรุปคำตอบ

ขั้นที่ 6 ขั้นสรุป (summarize) นักเรียนนำความรู้ที่ได้จากเรื่องที่อ่านเขียนบันทึกการเรียนรู้ด้วยภาษาของตนเอง

จากการศึกษาหลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องดังกล่าว ผู้วิจัยนำมากำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ประกอบด้วย ตัวแปรต้น คือ การจัดการเรียนรู้แบบ SQP2RS ร่วมกับกลวิธี QAR 6 ขั้นตอน และตัวแปรตาม คือ ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และความยึดมั่นผูกพันในการอ่าน ดังกรอบแนวคิดการวิจัย ที่แสดงในภาพที่ 1

ตัวแปรต้น

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธี SQP2RS ร่วมกับ QAR
ขั้นที่ 1 ขั้นสำรวจ (Survey) ขั้นที่ 2 ขั้นตั้งคำถาม (Question) โดยใช้กลวิธี QAR - ประเภทที่ 1 คำถามตรงตัว (Right There) - ประเภทที่ 2 คำถามคิดสืบค้น (Think and Search) - ประเภทที่ 3 คำถามผู้เขียนและผู้อ่าน (Author and Me) - ประเภทที่ 4 คำถามจากประสบการณ์ของผู้เรียน (On My Own) ขั้นที่ 3 ขั้นคาดคะเนคำตอบ (Predict) ขั้นที่ 4 ขั้นอ่านเนื้อเรื่อง (Read) ขั้นที่ 5 ขั้นตอบสนอง (Respond) ขั้นที่ 6 ขั้นสรุป (Summarize)

ตัวแปรตาม

ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ - จับใจความ - จำแนกข้อเท็จจริงและความคิดเห็น - เข้าใจความคิดและจุดประสงค์ของผู้เขียน - ตีความหมาย - ประเมินค่าเรื่องที่อ่าน
ความเชื่อมั่นผูกพันในการอ่าน - ด้านปัญญา - ด้านอารมณ์ - ด้านพฤติกรรม

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและความเชื่อมั่นผูกพันในการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยกลวิธี SQP2RS ร่วมกับ QAR มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธี SQP2RS ร่วมกับ QAR และเพื่อเปรียบเทียบความเชื่อมั่นผูกพันในการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธี SQP2RS ร่วมกับ QAR ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การออกแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (experimental research) ผู้วิจัยใช้แบบแผนการดำเนินการวิจัยแบบกลุ่มเดียวสอบก่อนและหลังเรียน (One Group Pretest-Posttest Design) โดยการจัดการเรียนรู้ตามกลวิธี SQP2RS ร่วมกับ QAR จำนวน 4 ครั้ง โดยวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและความเชื่อมั่นผูกพันในการอ่านของนักเรียนก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานวิจัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนปะทิววิทยา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 1 การอ่าน

2.2 ศึกษาค้นคว้า หนังสือ ตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ความเชื่อมั่นผูกพันในการอ่าน กลวิธี SQP2RS และกลวิธี QAR

2.3 ศึกษาแนวทางการวัดประเมินผลการจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

ขั้นตอนที่ 3 การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนปะทิววิทยา อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 2 ห้องเรียน มีนักเรียนรวมทั้งสิ้น 72 คน

3.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนโรงเรียนปะทิววิทยา อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/1 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2568 ซึ่งได้มาด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม จำนวน 36 คน

ขั้นตอนที่ 4 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

4.1 แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่จัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธี SQP2RS ร่วมกับ QAR มีขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

4.1.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อนำมากำหนดโครงสร้างของแผนการจัดการเรียนรู้ และเลือกเนื้อหาที่จะนำมาใช้ในการทดลอง

4.1.2 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลวิธี SQP2RS และ QAR การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ และการวัดประเมินผล

4.1.3 กำหนดเนื้อหาที่ใช้ในการทำแผนการจัดการเรียนรู้ โดยพิจารณาจากโครงสร้างเนื้อหาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรของสถานศึกษา โดยกำหนดเนื้อหา ได้แก่ โฆษณา ข่าว สารคดี และบทความ

4.1.4 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ 1 หน่วยการเรียนรู้ จำนวน 4 แผน ใช้ระยะเวลา 2 คาบเรียน คาบละ 50 นาที รวมทั้งสิ้น 8 คาบเรียน โดยสอนเป็นคาบคู่ สัปดาห์ละ 1 ครั้ง รวม 4 สัปดาห์

4.1.5 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างเสร็จแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัยเพื่อพิจารณาความถูกต้องเหมาะสม แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะก่อนนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ

4.1.6 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา เสนอผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทย ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (content validity) ทั้งนี้จะใช้เกณฑ์กำหนดคะแนนความคิดเห็นแบบมาตรประมาณค่า 5 ระดับ (rating scale) ของลิเคิร์ต (Likert) ผลการพิจารณาค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหา (content validity) พบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 4.93

4.1.7 ปรับปรุงแก้ไขแผนการเรียนรู้ ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ในด้านเนื้อหา วิธีการจัดการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผล เพื่อให้แผนการจัดการเรียนรู้ถูกต้องสมบูรณ์

4.1.8 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้ว จำนวน 1 แผน ไปทดลองใช้ (try out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/2 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2568 โรงเรียนปะทิววิทยา อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร จำนวน 36 คน ซึ่งเป็นห้องเรียนที่มีความสามารถใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง

4.1.9 นำผลการทดลองใช้แผนการจัดการเรียนรู้ ไปปรับปรุงให้เหมาะสมมากยิ่งขึ้น

4.1.10 นำแผนการเรียนรู้ที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

4.2 แบบวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ จำนวน 1 ฉบับ มีขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

4.2.1 ศึกษาตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษา ในรายวิชา ท31102 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

4.2.2 ศึกษาทฤษฎี หลักการ วิธีการสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และศึกษาเกณฑ์การตรวจให้คะแนนข้อสอบอัตนัยเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างเกณฑ์การตรวจให้คะแนน

4.2.3 สร้างแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ประกอบด้วยข้อสอบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ ข้อสอบอัตนัย จำนวน 1 ข้อใหญ่ ประกอบด้วย 10 ข้อย่อย มีเกณฑ์การตรวจให้คะแนน คือ ข้อสอบปรนัยตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดให้ 0 คะแนน และข้อสอบอัตนัย ตรวจตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

4.2.4 เสนอแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและเกณฑ์การตรวจข้อสอบอัตนัยที่สร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย พิจารณาความถูกต้องเหมาะสม จากนั้นปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

4.2.5 นำแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและเกณฑ์การตรวจข้อสอบอัตนัยที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ และ ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัด ประเมินผลประเมิน นำผลพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญไปหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์ เชิงพฤติกรรม (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยผลการประเมินได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณเท่ากับ 1.00

4.2.6 ปรับปรุงแก้ไขแบบวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัยอีกครั้ง

4.2.7 นำแบบวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพและปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเรียบร้อยแล้ว ไปทดลองใช้ (Try-out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 36 คน ซึ่งไม่ใช่ นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง แต่เป็นกลุ่มที่เคยผ่านการเรียนในเรื่องการอ่านอย่างมีวิจารณญาณมาแล้ว

4.2.8 ตรวจคำตอบแบบทดสอบปรนัย ข้อที่ถูกต้องให้ 1 คะแนน ข้อที่ตอบผิดได้ 0 คะแนน ข้อที่ไม่ได้ทำและข้อที่ตอบมากกว่า 1 คำตอบให้ 0 คะแนน และตรวจแบบทดสอบอัตนัยตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

4.2.9 นำผลการทดสอบข้อสอบปรนัย มาวิเคราะห์ทางสถิติ เพื่อหาค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ตามสูตร KR 20 ของคูเดอร์และริชาร์ดสัน (Kuder & Richardson) ทั้งนี้ผลการประเมินได้ค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.35 – 0.75 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.22 – 0.65 และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ เท่ากับ 0.88 จากนั้นคัดเลือกข้อสอบจำนวน 30 ข้อ

4.2.10 นำผลการทดสอบข้อสอบอัตนัย มาวิเคราะห์ทางสถิติ เพื่อหาค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ตามสูตร Cronbach's Alpha ทั้งนี้ผลการประเมินได้ค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.45 – 0.62 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.35 – 0.45 และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ เท่ากับ 0.91 จากนั้นคัดเลือกข้อสอบจำนวน 1 ข้อใหญ่ ประกอบด้วย 5 ข้อย่อย

4.2.11 นำแบบทดสอบอัตนัยมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์การประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีผู้ประเมินจำนวน 2 ท่าน ได้แก่ ผู้วิจัย และครูผู้สอนรายวิชาภาษาไทยที่มีประสบการณ์สอนไม่น้อยกว่า 5 ปี จากนั้นนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นระหว่างผู้ประเมิน (Inter-Rater Reliability: IRR) โดยใช้

ดัชนีความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน (Rater Agreement Index: RAI) จากผลการวิเคราะห์พบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน (RAI) มีค่าเท่ากับ 0.93

4.2.12 นำแบบวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างก่อน (Pre-test) และหลังเรียน (Post-test)

4.3 แบบวัดความยึดมั่นผูกพันในการอ่านของนักเรียน จำนวน 1 ฉบับ มีขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

4.3.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบวัดความยึดมั่นผูกพันในการอ่านแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) จากเอกสาร และตำราที่เกี่ยวข้อง

4.3.2 สร้างแบบวัดความยึดมั่นผูกพันในการอ่าน แบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert) โดยแบบวัดจะแบ่งเป็น 3 ด้าน คือ ด้านปัญญา ด้านอารมณ์ และด้านพฤติกรรม รวม 21 ข้อ โดยให้ความหมายของค่าตามเกณฑ์ลิเคิร์ต (Likert)

4.3.3 นำแบบวัดความยึดมั่นผูกพันในการอ่าน ให้อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย ตรวจสอบแก้ไขความถูกต้องเหมาะสม จากนั้นปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

4.3.4 เสนอแบบวัดความยึดมั่นผูกพันในการอ่านที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัยแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และความตรงตามเนื้อหา (content validity) ทั้งนี้จะใช้เกณฑ์กำหนดคะแนนความคิดเห็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (rating scale) ของลิเคิร์ต (Likert) ได้ค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหา เท่ากับ 4.95 ซึ่งมีความสอดคล้องมากที่สุด

4.3.5 ปรับปรุงแก้ไขแบบวัดความยึดมั่นผูกพันในการอ่าน ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อให้แบบวัดมีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

4.3.6 นำแบบวัดความยึดมั่นผูกพันในการอ่านที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/2 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2568 โรงเรียนปะทิววิทยา อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร จำนวน 36 คน

4.3.7 นำผลการทดลองใช้แบบวัดความยึดมั่นผูกพันในการอ่าน ไปปรับปรุงให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

4.3.8 นำแบบวัดความยึดมั่นผูกพันในการอ่านไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นตอนที่ 5 การดำเนินการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย โดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัยดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 การดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

ครั้งที่	การดำเนินการวิจัย	เวลา
วัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และความยึดมั่นผูกพันในการอ่านก่อนเรียน		
1	จัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องการอ่านโฆษณาอย่างมีวิจารณญาณ	2 ชั่วโมง
2	จัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องการอ่านข่าวอย่างมีวิจารณญาณ	2 ชั่วโมง
3	จัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องการอ่านสารคดีอย่างมีวิจารณญาณ	2 ชั่วโมง
4	จัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องการอ่านบทความอย่างมีวิจารณญาณ	2 ชั่วโมง
วัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และความยึดมั่นผูกพันในการอ่านหลังเรียน		
นำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์และอภิปรายผลการวิจัย		

ขั้นตอนที่ 6 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (SPSS) โดยดำเนินการดังนี้

6.1 การวิเคราะห์ความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนเพื่อตรวจสอบ สมมติฐานข้อที่ 1 โดยใช้ค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และนำคะแนนมาเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยการทดสอบค่าทีแบบไม่อิสระ (t -test dependent)

6.2 การวิเคราะห์ความยึดมั่นผูกพันในการอ่านของนักเรียนที่เกิดจากการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธี SQP2RS ร่วมกับ QAR โดยใช้ค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และนำคะแนนมาเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยการทดสอบค่าทีแบบไม่อิสระ (t -test dependent)

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล

สรุปผลการวิจัย

ทั้งนี้ผู้วิจัยขอนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธี SQP2RS ร่วมกับ QAR

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธี SQP2RS ร่วมกับ QAR ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งเป็นแบบทดสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ และแบบอัตนัย จำนวน 1 ข้อใหญ่ (5 ข้อย่อย) ผู้วิจัยจึงได้วิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธี SQP2RS ร่วมกับ QAR

ความสามารถด้านการอ่าน อย่างมีวิจารณญาณ	n	คะแนน เต็ม	M	SD	t	P
ก่อนทดลอง	36	15	7.44	3.06	- 12.91	.00
หลังทดลอง	36	15	10.78	3.44		

จากตารางข้างต้น ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธี SQP2RS ร่วมกับ QAR มีคะแนนเฉลี่ยความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ หลังจัดการเรียนรู้ ($M = 10.78$, $SD = 3.44$) สูงวก่อนจัดการเรียนรู้ ($M = 7.44$, $SD = 3.06$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p=.00$) เป็นตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความยึดมั่นผูกพันในการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธี SQP2RS ร่วมกับ QAR

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบความยึดมั่นผูกพันในการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธี SQP2RS ร่วมกับ QAR ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบวัดความยึดมั่นผูกพันในการอ่าน เป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert)

โดยแบบวัดจะแบ่งเป็น 3 ด้าน คือ ด้านปัญญา ด้านอารมณ์ และด้านพฤติกรรม จำนวน 15 ข้อผู้วิจัยจึงได้วิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความยึดมั่นผูกพันในการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธี SQP2RS ร่วมกับ QAR

ความยึดมั่นผูกพัน ในการอ่าน	n	คะแนนเต็ม	M	SD	t	P
ด้านปัญญา						
ก่อนทดลอง	36	5	3.08	0.60	- 8.71	.00
หลังทดลอง	36	5	3.94	0.63		
ผลต่างค่าเฉลี่ย			0.86			
ด้านอารมณ์						
ก่อนทดลอง	36	5	3.44	0.70	- 6.83	.00
หลังทดลอง	36	5	4.11	0.52		
ผลต่างค่าเฉลี่ย			0.67			
ด้านพฤติกรรม						
ก่อนทดลอง	36	5	3.64	0.68	- 7.65	.00
หลังทดลอง	36	5	4.36	0.68		
ผลต่างค่าเฉลี่ย			0.72			
ภาพรวม						
ก่อนทดลอง	36	15	10.14	1.68	- 10.33	.00
หลังทดลอง	36	15	12.42	1.50		
ผลต่างค่าเฉลี่ย			2.28			

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธี SQP2RS ร่วมกับ QAR โดยภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ยความยึดมั่นผูกพันในการอ่านหลังจัดการเรียนรู้ ($M = 12.42$, $SD = 1.50$) สูงวก่อนจัดการเรียนรู้ ($M = 10.14$, $SD = 1.68$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p=.00$) เป็นตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านที่ได้รับการพัฒนาความยึดมั่นผูกพันในการอ่านมากที่สุดได้แก่ ด้านปัญญา ($M = 0.86$, $SD = 0.59$) รองลงมา ได้แก่ ด้านพฤติกรรม ($M = 0.72$, $SD = 0.57$) และลำดับสุดท้าย ได้แก่ ด้านอารมณ์ ($M = 0.67$, $SD = 0.59$)

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและความยึดมั่นผูกพันในการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยกลวิธี SQP2RS ร่วมกับ QAR สามารถนำมาอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธี SQP2RS ร่วมกับ QAR มีคะแนนเฉลี่ยความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหลังการจัดการเรียนรู้ ($M = 10.78$, $SD = 3.44$) สูงวก่อนการจัดการเรียนรู้ ($M = 7.44$, $SD = 3.06$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 ผลดังกล่าวสามารถอธิบายได้จากลักษณะของการจัดการเรียนรู้ที่ออกแบบให้กลวิธีทั้งสองส่งเสริมกันในแต่ละองค์ประกอบของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณอย่างเป็นระบบ กล่าวคือ ในขั้นสำรวจ (Survey) ผู้เรียนได้ฝึกตั้งความรู้เดิมมาเชื่อมโยง

กับเนื้อหาใหม่ และจับแนวคิดสำคัญของบทอ่าน ซึ่งช่วยพัฒนาความสามารถในการจับใจความสำคัญ ต่อมาในขั้นตั้งคำถาม (Question) การนำกรอบกลวิธี QAR มาบูรณาการช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกตั้งคำถามอย่างเป็นระบบใน 4 ระดับ โดยคำถามประเภท Right There และ Think and Search ช่วยพัฒนาความสามารถในการแยกแยะข้อเท็จจริงออกจากความคิดเห็น ในขณะที่คำถามประเภท Author and Me และ On My Own ช่วยให้ผู้เรียนฝึกเข้าใจเจตนาของผู้เขียนและประเมินค่าสิ่งที่อ่านด้วยประสบการณ์ของตนเอง ซึ่งตรงกับองค์ประกอบสำคัญของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณตามแนวคิดของ เอมอร์ เนียมน์อย (2551) และ จูไรต์นัลักษณะศิริ และบาทยัน อิมสำราญ (2548) นอกจากนี้ในขั้นคาดคะเนคำตอบ (Predict) และขั้นอ่านเนื้อเรื่อง (Read) ผู้เรียนต้องคัดกรอง แยกแยะ และตรวจสอบความถูกต้องของสมมติฐานที่ตั้งไว้อย่างต่อเนื่อง จนถึงขั้นตอบสนอง (Respond) และขั้นสรุป (Summarize) ที่ผู้เรียนต้องสังเคราะห์และประเมินค่าข้อมูลด้วยภาษาของตนเอง กระบวนการเหล่านี้ช่วยยกระดับการอ่านจากการทำความเข้าใจโดยตรงไปสู่การคิดวิเคราะห์และประเมินค่าอย่างมีเหตุผล สอดคล้องกับสิริพงษ์ กาละพงษ์ (2562) และชนัญพร ณรงค์ทิพย์ (2556) ที่พบว่ากลวิธี SQP2RS ช่วยพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณได้อย่างมีนัยสำคัญ เนื่องจากเปิดโอกาสให้นักเรียนตั้งคำถามและแสดงความคิดเห็นพร้อมเชื่อมโยงประสบการณ์อย่างอิสระ ทั้งนี้ยังสอดคล้องกับสิริพร รักษ์คัมภีร์ (2560) และนัทธ ญฐิติโก (2564) ที่สรุปว่ากลวิธี QAR สามารถพัฒนาทักษะการอ่านในระดับที่ซับซ้อนขึ้นได้เป็นอย่างดี และสอดคล้องกับ สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2545) ที่กล่าวว่าการใช้คำถามเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนากระบวนการทางความคิดของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนใช้ความคิดเชิงเหตุผล วิเคราะห์ วิวิจารณ์ สังเคราะห์ หรือประเมินค่า

อย่างไรก็ตาม ควรพิจารณาผลการวิจัยนี้อย่างรอบคอบ เนื่องจากการออกแบบการวิจัยแบบกลุ่มเดียว สอบก่อนและหลังเรียนโดยไม่มีกลุ่มควบคุมทำให้ไม่สามารถตัดผลจากพัฒนาการ (maturation effect) ออกได้อย่างสมบูรณ์ นอกจากนี้ระยะเวลาการทดลองเพียง 4 แผนการเรียนรู้อ่าน รวม 8 ชั่วโมง อาจยังไม่เพียงพอที่จะสรุปได้ว่าความสามารถที่พัฒนาขึ้นมีความคงทนในระยะยาว ดังนั้น การตีความผลควรจำกัดอยู่ภายใต้ขอบเขตของกลุ่มตัวอย่างและบริบทการวิจัยครั้งนี้

2. ผลการเปรียบเทียบความยึดมั่นผูกพันในการอ่าน พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีคะแนนเฉลี่ยความยึดมั่นผูกพันในการอ่านโดยภาพรวมหลังการจัดการเรียนรู้อ่าน ($M = 12.42, SD = 1.50$) สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อ่าน ($M = 10.14, SD = 1.68$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งในภาพรวมและรายด้านทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 โดยสามารถอภิปรายผลตามองค์ประกอบของความยึดมั่นผูกพันในการอ่านทั้ง 3 ด้านได้ดังนี้

2.1 ความยึดมั่นผูกพันด้านปัญญา (Cognitive Engagement) พบว่า ด้านปัญญามีพัฒนาการมากที่สุด จากทั้ง 3 ด้าน ($M \text{ diff} = 0.86, SD = 0.59$) ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า กระบวนการของกลวิธี SQP2RS ร่วมกับ QAR นั้นออกแบบมาให้กระตุ้นการทำงานทางปัญญาอย่างเข้มข้น และต่อเนื่องตลอดทุกขั้นตอน กล่าวคือ ในขั้นสำรวจ ผู้เรียนต้องดึงความรู้เดิมจากความรู้ระยะยาวมาเชื่อมโยงกับเนื้อหาใหม่ ในขั้นตั้งคำถาม การใช้กรอบ QAR ช่วยสร้างเป้าหมายในการทำงานของสมอง และป้องกันการอ่านอย่างเลื่อนลอย ในขั้นคาดคะเนคำตอบ สมองต้องประมวลผลข้อมูลเพื่อตั้งสมมติฐาน และในขั้นอ่านเนื้อเรื่อง สมองต้องคัดกรอง แยกแยะ และประเมินความน่าเชื่อถือตลอดเวลา จนถึงขั้นตอบสนอง และขั้นสรุป ที่ผู้เรียนต้องเรียบเรียงและสังเคราะห์ข้อมูลด้วยภาษาของตนเอง พฤติกรรมเหล่านี้สะท้อนถึงการใช้กลยุทธ์ทางการอ่านที่ซับซ้อนในระดับสูง สอดคล้องกับแนวคิดของ Guthrie & Wigfield (2000) ที่ระบุว่าความยึดมั่นผูกพันด้านปัญญาจะเกิดขึ้นสูงสุดเมื่อผู้อ่านรู้จักใช้กลยุทธ์การอ่านที่หลากหลายเพื่อสร้างความเข้าใจที่ลึกซึ้งและสามารถควบคุมกระบวนการเรียนรู้ของตนเองได้

2.2 ความยึดมั่นผูกพันด้านอารมณ์ (Emotional Engagement) พบว่า ด้านอารมณ์มีพัฒนาการน้อยที่สุดจากทั้ง 3 ด้าน ($M \text{ diff} = 0.67, SD = 0.59$) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดที่ว่า การเปลี่ยนแปลงทัศนคติและความรู้สึกที่มีต่อการอ่านเป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยการสะสมประสบการณ์ที่ดีในระยะยาวมากกว่าการพัฒนาทักษะทางปัญญาหรือพฤติกรรม อย่างไรก็ตาม แม้จะมีพัฒนาการน้อยที่สุด แต่ก็ยังพัฒนาขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งอธิบายได้ว่า กระบวนการของกลวิธี SQP2RS ในขั้นสำรวจ และขั้นคาดคะเน ช่วยลดความวิตกกังวลจากการเผชิญกับเนื้อหาที่ไม่คุ้นเคยอย่างกะทันหัน นอกจากนี้การนำกรอบคำถาม QAR มาใช้เปรียบเสมือนแผนที่นำทางที่ช่วยระบุแหล่งที่มาของคำตอบ ลดความกลัวที่จะตอบผิด เมื่อนักเรียนสามารถค้นหา และวิเคราะห์คำตอบได้สำเร็จด้วยตนเองย่อมเกิดความรู้สึกภาคภูมิใจ สอดคล้องกับแนวคิดของ Bandura (1997) ที่อธิบายว่าความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองส่งผลโดยตรงต่อการจัดการอารมณ์และแรงจูงใจ สอดคล้องกับ Fredricks, Blumenfeld & Paris (2004) ที่ระบุว่าความยึดมั่นผูกพันด้านอารมณ์ครอบคลุมถึงปฏิกิริยาตอบสนองทางความรู้สึกที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น ความสนใจ ความสุข และการลดความรู้สึกกดดันหรือเบื่อหน่าย

2.3 ความยึดมั่นผูกพันด้านพฤติกรรม (Behavioral Engagement) พบว่า ด้านพฤติกรรมมีพัฒนาการอยู่ในลำดับกลาง ($M \text{ diff} = 0.72, SD = 0.57$) โดยนักเรียนแสดงพฤติกรรมที่สะท้อนความยึดมั่นผูกพันสูงขึ้นอย่างชัดเจน ได้แก่ การมีสมาธิจดจ่ออยู่กับบทอ่านตั้งแต่ต้นจนจบ การให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม และการพยายามค้นหาความหมายของคำศัพท์งานสำเร็จลุล่วง พฤติกรรมเหล่านี้เป็นผลจากการที่กลวิธี SQP2RS เปลี่ยนบทบาทของผู้เรียนจากผู้รับข้อมูลมาเป็นผู้ลงมือปฏิบัติในทุกขั้นตอน ยิ่งไปกว่านั้น กลวิธี QAR ยังช่วยรักษาระดับความพยายาม เมื่อพบคำถามที่ท้าทาย เนื่องจากนักเรียนมีกรอบแนวคิดที่ชัดเจนว่าจะหาคำตอบได้จากที่ใด สอดคล้องกับ Skinner, Kindermann & Furrer (2009) ที่อธิบายว่าความยึดมั่นผูกพันด้านพฤติกรรมแสดงออกผ่านความเพียรพยายาม และการมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ และสอดคล้องกับ Fredricks, Blumenfeld & Paris (2004) ที่เน้นว่าการออกแบบงานที่ท้าทายอย่างเหมาะสม และมีการชี้แนะจะช่วยเพิ่มความมุ่งมั่นตั้งใจทำงานให้สำเร็จมากยิ่งขึ้น

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างความยึดมั่นผูกพันในการอ่านกับความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ พบว่าผลทั้งสองตัวแปรพัฒนาขึ้นพร้อมกัน สะท้อนให้เห็นว่าเมื่อผู้เรียนมีกรอบการคิดที่ชัดเจน และโครงสร้างการอ่านที่เป็นระบบ ความวิตกกังวลต่อการอ่านลดลง ความมั่นใจเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจในการอ่านที่เข้มข้นขึ้น ซึ่งในทางกลับกันก็ช่วยผลักดันให้ความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณพัฒนาขึ้นตามไปด้วย สอดคล้องกับ Guthrie, Wigfield & You (2012) ที่ระบุว่าความยึดมั่นผูกพันในการอ่านและความสามารถในการอ่านมีความสัมพันธ์เชิงเสริมแรงซึ่งกันและกัน กล่าวคือ เมื่อผู้เรียนได้รับการฝึกฝนด้วยกลวิธี SQP2RS ร่วมกับ QAR อย่างต่อเนื่อง กระบวนการเหล่านี้ได้เข้าไปช่วยกำกับดูแลการรู้คิดของผู้เรียน ทำให้การเผชิญหน้ากับบทอ่านที่ยาว และซับซ้อนไม่ใช่กิจกรรมที่เป็นภาระหนักและน่าเบื่ออีกต่อไป แต่กลายเป็นความท้าทายที่ผู้เรียนรู้สึกว่าคุณสมบัติพร้อมที่จะเข้าไปจัดการบทอ่านนั้น

ความยึดมั่นผูกพันด้านปัญญาที่เกิดขึ้นจากการฝึกตั้งและตอบคำถามอย่างมีทิศทาง ทำหน้าที่เป็นฟันเฟืองหลักที่ขับเคลื่อนให้ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ แยกแยะข้อเท็จจริง และประเมินค่าสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สอดคล้องกับแนวคิดของ Raphael และ Au (2005) ที่ชี้ให้เห็นว่า การใช้กลวิธีตั้งคำถามที่เป็นระบบจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถตรวจสอบและควบคุมความเข้าใจของตนเองได้อย่างลึกซึ้ง ในขณะเดียวกัน เมื่อผู้เรียนประสบความสำเร็จในการอ่าน สามารถตีความและสรุปองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ความสำเร็จนี้จะย้อนกลับไปหล่อเลี้ยงความยึดมั่นผูกพันด้านอารมณ์และพฤติกรรม ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกภาคภูมิใจ มีสมาธิจดจ่อ และเกิดความรู้สึกดีใจที่จะไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค

ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Bandura (1997) ที่อธิบายว่า ความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองที่เกิดจากการบรรลุเป้าหมายทางวิชาการ จะเป็นตัวกระตุ้นแรงจูงใจให้ผู้เรียนมีความพยายามอย่างต่อเนื่อง แม้จะเผชิญกับเนื้อหาที่ยากขึ้น

ด้วยเหตุนี้ เมื่อตัวแปรทั้งสองต่างเสริมแรง และดึงศักยภาพของกันและกันให้สูงขึ้น จึงเป็นข้อค้นพบที่ยืนยันได้อย่างชัดเจนว่า การจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธี SQP2RS ร่วมกับ QAR ไม่ได้มุ่งเน้นเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระยะสั้นเท่านั้น แต่ยังเป็นกลไกสำคัญในการปลูกฝังคุณลักษณะของการเป็นผู้อ่านที่ดีขึ้น และผู้เรียนรู้ที่สามารถนำตนเองได้ สามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ ทิศนา แคมมณี (2560) ที่เน้นย้ำว่ากระบวนการเรียนรู้เชิงรุกจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง และพร้อมที่จะนำทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณไปประยุกต์ใช้กับการรับข้อมูลข่าวสารในชีวิตจริงได้อย่างยั่งยืน

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ค้นพบองค์ความรู้ใหม่ที่มีนัยสำคัญต่อการจัดการเรียนรู้ทักษะการอ่านในระดับมัธยมศึกษา กล่าวคือ การบูรณาการกลวิธี SQP2RS ร่วมกับ QAR สามารถพัฒนาได้ทั้งความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและความยึดมั่นผูกพันในการอ่านพร้อมกันในการจัดการเรียนรู้ครั้งเดียว โดยที่กลวิธีทั้งสองมีบทบาทที่แตกต่างกัน และเสริมกันอย่างลงตัว กล่าวคือ SQP2RS ทำหน้าที่เป็นโครงสร้างนำทางกระบวนการอ่านทั้งหมด ในขณะที่ QAR เข้ามายกระดับคุณภาพของการคิดในขั้นตั้งคำถามโดยเฉพาะ ทำให้ผู้เรียนไม่เพียงแต่อ่านอย่างมีระบบ แต่ยังฝึกคิดในระดับที่ลึกซึ้งขึ้นผ่านคำถามทั้ง 4 ประเภทอย่างต่อเนื่อง

องค์ความรู้ที่สำคัญประการหนึ่งที่ค้นพบจากการวิจัยครั้งนี้คือ ความยึดมั่นผูกพันในการอ่านด้านปัญญามีพัฒนาการมากที่สุดในบรรดาทั้ง 3 ด้าน ซึ่งชี้ให้เห็นว่าเมื่อผู้เรียนมีโครงสร้างการคิดที่ชัดเจน และรอบการตั้งคำถามที่เป็นระบบ สมองจะทำงานอย่างมีเป้าหมายและเกิดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) โดยธรรมชาติ โดยไม่จำเป็นต้องพึ่งแรงจูงใจภายนอก นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังแสดงให้เห็นว่าความยึดมั่นผูกพันในการอ่าน และความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณมีความสัมพันธ์เชิงเสริมแรงซึ่งกันและกัน กล่าวคือ เมื่อผู้เรียนมีรอบการคิดที่ชัดเจนขึ้น ความวิตกกังวลต่อการอ่านลดลง และความมั่นใจที่เพิ่มขึ้นนี้เองที่ผลักดันให้ผู้เรียนพยายามคิดวิเคราะห์ และประเมินค่าสิ่งที่อ่านได้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นกลไกที่ยืนยันว่าการพัฒนาทักษะการอ่านที่ยั่งยืนต้องอาศัยการพัฒนาทั้งด้านปัญญาและอารมณ์ควบคู่กันไป ดังแสดงในภาพที่ 2

ภาพที่ 2 องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่หวังว่าจะเป็นประโยชน์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการศึกษาในครั้งต่อไป ประกอบด้วยข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะเพื่อใช้ในการวิจัยครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ครูผู้สอนควรมีความยืดหยุ่นเรื่องเวลา โดยเฉพาะในชั้นตั้งคำถาม และ ขั้นสรุป ที่ผู้เรียนอาจยังไม่คุ้นชินกับการตั้งคำถามระดับสูง และการสังเคราะห์ข้อมูลด้วยภาษาของตนเอง ครูควรให้เวลาผู้เรียนในการปรับตัวและฝึกฝนกระบวนการคิดอย่างเต็มที่
2. ครูผู้สอนควรเลือกบทอ่านโดยเริ่มต้นจากบทอ่านที่มีความยาวไม่มากนัก และเป็นเรื่องราวที่ใกล้ตัวนักเรียน เหมาะสมกับช่วงวัย และอยู่ในความสนใจของนักเรียน เพื่อดึงดูดความสนใจและสร้างความยึดมั่นผูกพันด้านอารมณ์ เมื่อผู้เรียนเข้าใจกระบวนการของ SQP2RS และ QAR แล้ว จึงค่อยเพิ่มระดับความยาว และความซับซ้อนของบทอ่าน
3. ครูผู้สอนควรตั้งคำถาม 4 ประเภทในกลวิธี QAR เป็นตัวอย่างให้ผู้เรียนดูก่อน เพื่อให้ผู้เรียนเห็นกระบวนการเชื่อมโยงระหว่างคำถามกับแหล่งที่มาของคำตอบอย่างชัดเจน ซึ่งจะช่วยลดความสับสนและความวิตกกังวลของผู้เรียนได้
4. ในชั้นตอบสนอง ซึ่งเป็นชั้นที่ต้องมีการอภิปรายแลกเปลี่ยน ครูผู้สอนควรสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนให้นักเรียนกล้าแสดงความคิดเห็นที่แตกต่าง ครูควรทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวก ที่คอยรับฟัง และกระตุ้นให้นักเรียนยกหลักฐานจากบทอ่านมาสนับสนุนความคิดเห็นของตนเอง

ข้อเสนอแนะเพื่อใช้ในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรใช้กลวิธี SQP2RS ร่วมกับ QAR กับบทอ่านประเภทอื่น ๆ เช่น วรรณคดี วรรณกรรม เรื่องสั้น เป็นต้น เพื่อศึกษาความสามารถในการตีความ การประเมินค่าวรรณศิลป์ และความยึดมั่นผูกพันในการอ่านแนวสุนทรียศาสตร์
2. ควรนำกลวิธี SQP2RS ร่วมกับ QAR ไปศึกษาผลที่มีต่อตัวแปรอื่น ๆ ที่เป็นทักษะในศตวรรษที่ 21 เช่น ความสามารถในการคิดเชิงวิเคราะห์ ความสามารถในการแก้ปัญหา หรือความสามารถในการเขียนวิพากษ์
3. ควรมีการออกแบบการวิจัย และเก็บรวบรวมข้อมูลแบบอนุกรมเวลา (Time Series Design) โดยทำการวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณและความยึดมั่นผูกพันในการอ่านอย่างต่อเนื่องเป็นระยะ ๆ ทั้งก่อนการทดลอง ระหว่างการทดลอง และหลังสิ้นสุดการทดลอง เพื่อตรวจสอบความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ และความยึดมั่นผูกพันในการอ่านของนักเรียนได้ดียิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ และบาหยัน อิมสําราม. (2548). *ภาษากับการสื่อสาร*. พรวนนกการพิมพ์.
ชนัญพร ฌรณคํทพย. (2556). *ผลของการจัดกิจกรรมการอ่านภาษาไทยโดยใช้กลวิธีเอลคิวพีทูลาร์เอลที่มีต่อความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจและการตอบสนองต่อวรรณกรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2* [ปริญญานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย]. An Online Journal of Education (OJED) Chulalongkorn University. <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/OJED/article/view/34796>

- นัทธ ญญโก. (2564). *การใช้กลวิธี QAR เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจและทัศนคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 1* [ปริญญานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ]. iThesis Srinakharinwirot University.
<http://ir-ithesis.swu.ac.th/dspace/bitstream/123456789/1520/1/g621110103.pdf>
- โรงเรียนปะทิววิทยา. (2568). *หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนปะทิววิทยา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย. สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). (2566). รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2565.*
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). (2567). *รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2566.*
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). (2568). *รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2567.*
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2566). *ผลการประเมิน PISA 2022: บทสรุปสำหรับผู้บริหาร.*
- สถิพร รักษ์คัมภีร์. (2560). *การพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจโดยใช้ QAR สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1* [ปริญญานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร]. Silpakorn University Repository: SURE. <https://sure.su.ac.th/xmlui/handle/123456789/25948>
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2554). *แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (พิมพ์ครั้งที่ 3). โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.*
- สิริพงษ์ กาละพงษ์. (2562). *ผลการจัดกิจกรรมการสอนอ่านแบบ SQP2RS เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4* [ปริญญานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ]. iThesis Srinakharinwirot University.
<http://ir-ithesis.swu.ac.th/dspace/bitstream/123456789/697/1/g591130125.pdf>
- สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทรมพรรย์. (2536). *วิธีสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2545). *หลักและวิธีสอนอ่านภาษาไทย (พิมพ์ครั้งที่ 3). ไทยวัฒนาพานิช.*
- สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. (2545). *21 วิธีจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิด. ภาพพิมพ์.*
- เอมอร เนียมน้อย. (2551). *การพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยวิธี SQ3R. สุวีริยาสาสน.*
- Bandura, A. (1997). *Self-efficacy: The exercise of control*. W. H. Freeman.
- Echevarria, J., Vogt, M., & Short, D. J. (2010). *Making content comprehensible for secondary English learners: The SIOP model*. Allyn & Bacon.
- Fredricks, J. A., Blumenfeld, P. C., & Paris, A. H. (2004). School engagement: Potential of the concept, state of the evidence. *Review of Educational Research*, 74(1), 59–109.
- Guthrie, J. T., & Wigfield, A. (2000). Engagement and motivation in reading. In M. L. Kamil, P. B. Mosenthal, P. D. Pearson, & R. Barr (Eds.), *Handbook of reading research* (3rd ed.). Longman.
- Guthrie, J. T., Wigfield, A., & Perencevich, K. C. (2004). *Motivating reading comprehension: Concept-Oriented Reading Instruction*. Lawrence Erlbaum Associates.

- Guthrie, J. T., Wigfield, A., & You, W. (2012). Instructional contexts for engagement and achievement in reading. In S. L. Christenson, A. L. Reschly, & C. Wylie (Eds.), *Handbook of research on student engagement* (pp. 601–634). Springer.
- Hafner, L. E. (1997). *Developmental reading in middle and secondary schools*. Macmillan.
- Raphael, T. E., & Au, K. H. (2005). QAR: Enhancing comprehension and test taking across grades and content areas. *The Reading Teacher*, 59(3), 206–221.
- Skinner, E. A., Kindermann, T. A., & Furrer, C. J. (2009). A motivational perspective on engagement and disaffection: Conceptualization and assessment of children's behavioral and emotional participation in academic activities in the classroom. *Educational and Psychological Measurement*, 69(3), 493–525. <https://doi.org/10.1177/0013164408323233>
- Yulia, M. F., Sulisty, G. H., & Cahyono, B. Y. (2020). Affective engagement in academic reading: What EFL student teachers reveal. *International Journal of Evaluation and Research in Education*, 9(3), 791–798. <https://doi.org/10.11591/ijere.v9i3.20635>